

Turid Thomsen

Spírin

Úthurðin klamsar. Fótafet nærkast kviklaga. Andrias brestir køkshurðina upp. Hann tivar og er reyður í andlitinum.

“Eg sá tey. Tey eru komin aftur.” Tað stökkur fram úr honum.

Ritva leggur viskistrykkið frá sær, slækkir útvarpstólið og biður hann siga sær, hvat er á vási.

“Annika og Petur eru er. Eg kendi tey ikki beinanvegin. Men tá eg sá hann, ivaðist eg ikki longur.”

Ritva bliknar. Setir seg niður.

“Hví eru tey longu komin aftur? Hvat vilja tey?” Hann er sissaður nakað.

“Munnu tey hava børnini við?” Tað kemur spakuliga frá henni.

Spurningarnir hópa seg upp, men svar eru eingi. Bert tøgningin, sum verður ótolandi.

Hon tendrar útvarpið aftur og roynir at lurta eftir tíðindunum. Men í staðin fyri at hoyra, hvussu nógv eru deyð í Irak, sær hon sín egna film. Teir góðu dagarnir í grannalagnum. Annika og Petur hjá teimum til drekkamunn og so øvugt. Um hon vil tað ella ei, so treingir hitt leygarkvöldið seg inn á hana við sínari alt oyðandi styrki. Hon leggur høvdið niður á borðið og blundar. Tað var byrjað so gott. Hon heldur fast um høvdið, men kortini koma myndirnar dundrandi inn á hana.

Hon minnst tey blomstrutu seingjarklæðini, hitan og luktin í kamarinum. Aktiónina, sum skuldi hjálpa teimum í barnleysa hjúnabandinum. Andrias kínir henni um hárið. Tað kennist uggandi. Men so kemur tað aftur. Vánaligi stemningurin dagin eftir, vikurnar eftir. Illgrunin og spentu bróstini. Vónin og óttin, sum gingu hond í hond og vóru samantvinnað sum flættaðir fingrar. Lukturin á sjúkrahúsinum, tómléikin, tá tað nógv ynskta varð burturbeint.

Gráturin trokar á, og hon gevur seg yvir. Hann er ógvusligur og strævin. Andrias tekur fast um hana, og hon trýstir seg móti bringu hansara. Eftir eina góða løtu hæsar av aftur. Ritva fær aftur luft, kann aftur hyggja upp og mæta eygum hansara. Hon reisist, tekur brævbjálvan av hillini og tekur bílætið fram. Tey hyggja tigandi eftir myndini eina løtu.

“Hann sær so spentur út. Heldur tú ikki eisini tað?”

Andrias tekur myndina, hyggur nærri at henni, sum tey hava gjørt óteljandi ferðir fyrr. Hann sær alt tað í myndini, sum Ritva og hann ynskja at síggja.

“Jú góða, hann gleðir seg. Og nú styttest fyri hvønn dag. Tríggir mánaðir søgdu tey, so í síðsta lagi um ein mánað skulu vit eftir honum.”

“Ja, tað fer alt at ganga.” Hon tekur aftur viskistykkið og turkar síðstu grýturnar. Hann fer inn í stovuni og tendrar sjónvarpið.

Á matstovuni er hugnaligt og fjálgt. Men kuldin millum pørini bæði er so gjøgnumtreingjandi, at sjálvt tey nógvu kertuljósini einki muna. Ritva er í nýggjum klæðum, og Andrias er væl klæddur í einari nýmótans føroyskari troyggju. Annika og Petur hava eisini stásað seg upp. Men foyrurnar í andlitinum á Anniku er vorðnar fleiri, og hárið trongir harðliga til at síggja saks. Petur tykist róligur, men fingrarnir duka regluliga í borðið.

Døgurðin er etin, og nú er tøgnin við at eta tey upp. Andrias tekur dik á seg. Soleiðis kann kvøldið ikki halda fram.

“Tit skuldu vera niðri í eitt ár.” Hann hyggur spyrjandi upp á Anniku og Petur.

“Jú, men børnini trívast ikki og vit heldur ikki. Tað má bera til, at vit øll búgva á sama staði – eisini longu nú. Okkum nýtist ikki at hava nakað við hvønn annan at gera. Ongin annar veit nakað.” Petur er róligur, men treiskni hómast í tónalagnum. Replikkin tykist vera væl kend og er óivað ofta søgd.

“Vit fara skjótt eftir Antonio og orka ikki at hugsa um hatta nú. Vit skulu víðari.” Ritva er spakmælt, men tey lurta eftir henni.

“Jú, men tit kunnu liva tykkara lív, júst sum tit gera nú. Vit keypa hús aðrastaðni í býnum, børnini fara í nýggjan skúla, og so koyrir tað.” Annika kroystir optimismu í orðini.

Ritva og Andrias hyggja upp á hvørt annað, hon kroystir hond hansara undir borðinum og andar djúpt inn. Sjálv heldur hon, at tað eigur at bera til. Tey fáa Antonio, og Annika, Petur og børnini vera aðrastaðni í býnum.

Andrias spyr hana, hvat hon heldur.

“Jú. Men vit kunnu ikki hava nakað við hvønn annan at gera. Tað er óhugsandi.” Røddin skelvir eitt sindur.

“Ja, soleiðis síggi eg tað eisini,” leggur Andrias aftrat.

Tað er, sum kemur hiti aftur í kroppin á hinum báðum. Pausuknøtturin er aftur á play, og tey smakka sær á gløsini.

“Tað er gott. Vit skulu øll roynd okkara besta. Børnini hava ikki havt tað gott, tað gekk slett ikki.” Røddin á Anniku er eitt sindur hás.

“Nú er tíð til dessert.” Petur ljóðar glaður, kanska eitt sindur ov fegin.

Ritva reisist og fer út á wc. Hon hyggur í speglið og sær, at bæði hár og sminka enn sita, sum tey skulu. Innaní veit hon ikki heilt, hvussu er statt. Hvørki rættilig gleði, sorg ella øði. Bara tómt og deytt. Hurðin fer upp, og Annika kemur inn. Hon kemur beina leið yvir til Ritvu og tekur um hana. Tær klemmast, og so koma látur og grátur alt í einum. Ritva kennir gleðina og vónina varisliga spríkja fram. Tær siga einki. Nú má í hvussu so er putrast umaftur. Hon fer aftur til borðið, og løtu seinni kemur Annika. Tá er dessertin komin saman við nýgjørdum kaffi.

Antonio er sovnaður. Hann liggur so fittur og svevur í ljósabláu rimasongini við bamsum á seingjarklæðunum. Einasta ljósið kemur frá bamsulampuni, sum gevur eitt gylt sker. Ritva setir seg á songarstokkin og nýtir lötuna. Móðirkærleikin er sterkur, og hon kennir seg eydnusama. Hon elskar lítlu fittu nösina, svörtu longu eygnahárini og purluta hárið. Eymleikin fyri barninum fer upp um breiddarnar, og tvey gleðistár renna eftir kjálkunum. Hetta er tað, henni hevur longst eftir í nógv ár. Nú er Antonio her hjá teimum. Tað kennist eins gott og hon hevði væntað. Og kortini er okkurt, sum gnagar í eydnuna. Okkurt, sum ikki vil lata hana nýta hesa løtu í friði.

Við eitt kemur dreymurin frá í nátt fram fyri hana. Hon rennur eftir nýfødða barninum, men starvsfólkini á sjúkrahúsunum renna undan henni. Hon er ikki nóg birg til at fáa tey aftur. Tað síðsta, hon sær, áðrenn tey hvørva gjøgnum stáldyrnar, er dúnuta lítla høvdið. Maktarloysi tekur hana, og gráturin er ljóðleysur. Ritva vaknar, tá Andrias spyr hana, hvat bagir. Antonio svevur søtt ímillum tey. Hon skundar sær at rista marrudreymin av sær, fær sær eitt glas av vatnið og sovnar skjótt aftur hjá manni og soni.

Sum hon situr har á songarstokkinum, má hon sanna, at hon ongantið fer at gloyma hatta ólukku leygarkvöld. Hon fer so slett ongantið at gloyma tað lítla lívið, sum hevur spírað í henni. Hvussu skal hon kunna liva við at hava køvt, at hava týnt lív? Enntá eitt lív, sum tey høvdu ynskt sær í nógv ár? Hon veit væl, at um hon ikki fekk fosturtøku, hevði hjúnalagnum ikki verið lív lagað. Hvat annað kundi hon gera enn at oyða tað, sum var sprottið úr eini dáragerð?

Ritva reisist bráðliga, mussar Antonio lætt á kjálkan og sleppur sær úr kamarinum og øllum nívandi tonkum. Andrias rokast í kjallaranum. Hann ger seg kláran at fara avstað í morgin. Seks vikur skal hann vera burtur og hon og Antonio einsamøll. Hvussu ofta hevur hon ikki hugsað, hvussu nógv lættari skilnaðurin fór at vera, tá hon var vorðin mamma?

Andrias er álvarsamur á at líta.

“Tað er ræðuligt at skula fara frá honum. “ Hann suffar.

“Ja, eg veit.” Hon steðgar á. “Men nú hevur tú eisini hann at koma aftur til, “ leggur hon skundisliga aftrat.

“Ja, nú er tað soleiðis, sum vit hava ynskt okkum tað.” Hann smílist sorgblítt.

“Ikki vera so hugtungur.” Hon roynir at troysta hann.

“Eg merki á tær, at tú ikki ert líka glað, sum tú vart, beint tá vit fingur Antonio. Okkurt tyngir teg, hvat er tað?” Hann hyggur álvarsamur uppá hana.

“Einki serligt. Eg havi bara nógv um at vera og eri onkuntíð eitt sindur móð. Annað er tað ikki.” Hon tekur um hann.

Soleiðis standa tey eina løtu, til Ritva fer úr kjallaranum.

Ritva trillar niðri í býnum. Hon mætir nógvum fólki, og onkran teirra prátar hon stutt við. Tá hon er liðug við ørindini, setur hon kósina heim. Hon gongur framvið caféini. Har inni er so hugnaligt. Livandi ljós, vakrir koppar á borðunum og fólk, sum tosa og flenna. Hon fær hug at fara inn, gerast partur av hugnanum eina løtu. Heima bíðar eingin eftir teimum. Satt at siga leingist henni eftir onkrum vaksnum at prátta við – eitt sindur meiri enn bara túnatos.

Í tí hon setir barnavognin frá sær, sær hon Anniku innanfyri. Ritva bráðsteðgar. So loysir hon bremsuna á vogninum og fer aftur til gongu. Hon roynir at ganga í vanligum tempo, hóast hon hevur bestan hugin at renna. Nú gongur hon skjótari; nú er óivað eingin, sum hevur sæð hana steðgað á við caféina. Hon merkir ikki heglingsælið beinanvegin, sum skjótt gerst ógvusligt. Antonio vaknar og fer at gráta. Hon byrjar at smárenna. Ritva merkir kuldán um hævdið. Hon hevur bert eitt tunt pannuband. Endiliga sær hon húsini.

Innkomin heitar hon greyt til Antonio, letur seg í turrar buksur og gevur honum at eta. Beinanvegin tagnar gráturin. Hon veit, at tá tallerkurin er tømdur, fer hon at fáa eitt stórt smíl frá honum. Men sjálv smílist hon ikki. Hon er køld enn. Tað er, sum um turru buksurnar, fjálga húsíð og tekrússið ikki muna. Løtu seinni spríkja heitu tárini fram og renna eftir køldu kjálkunum. Antonio fer eftir leikum, men sjálv verður hon sitandi. Hon orkar ikki at reisa seg, kennir seg beinfrysta. Ritva hvøkkur við av telefonini. Tað er mamman, sum vil vita, hvussu gongur. Hon svarar sum frægast. Mamman hoyrir, at støðan ikki er góð.

Løtu seinni stendur mamman í køkinum. Ritva heldur enn um tekrússið, sum er órørt. Mamman biður hana leggja seg eina løtu. Hon sovnar skjótt, men er líka køld og móð, tá hon vaknar tveir tímar seinni.

“Tú hevur nokk fingið influensu. Eg verði her í nátt.”

Antonio klívur upp í songina til hennara. Tað fær Ritvu at lívgast upp. Hon klemmar hann varisliga. Bleyti barnakjálkin og væl kendi angin verma hana beinanvegin. Hon kennir lív streyma út aftur í kroppin. Hon setir seg upp.

“Nú er betri, mamma. Tú skalt bara fara heim at sova, so hoyrast vit í morgin.”

“Tú skalt ikki liggja einsamøll. Tað kann jú gerast verri við fepri og øllum.”

“Nei, hetta klári eg. Vit hoyrast í morgin.” Ritva tekur dik á seg, reisist og fer eftir klæðunum.

“Ja, fínt. So nái eg akkurát kvøldskúlan og hyggi inn til tín aftaná.” Mamman skundar sær eftir frakkanum.

Tey fáa sær ein nátturðabita, og hon er betur til passar nú. Antonio er í góðum lag og sovnar skjótt, tá hon hevur lagt hann. Nú er ikki nógv veiggj eftir í henni, og hon fer skjótt til songar. Líttla løtu seinni er hon sovnað frá bókini.

Hon vaknar við kaldan dreym. Hon hevur droymt sama dreym enn einaferð. Hon roynir at rista hann av sær, fær sær vatn, hyggur at soninum, sum heldur um yndisbamsuna. Men hesa ferð hjálpir tað ikki. Bráðliga gerst veruleikin meiri marrukendur enn dreymurin. Hon sær

myndina á veggnum, júst soleiðis, sum hon sá út hitt kvøldið. Seingjarklæðini, sum hava gular sóljur á, verða reyðblomstrut fyrri eygunum á henni, og sveittaluktur og okkurt annað treingja seg inn á hana. Har, sum Antonio eigur at liggja, er eingin rimasong, bert vindeygad. Litirnir, lukturin og ljóðið súgva seg saman um hana. Hon fær illa anda. Veggirnir sveiggja sum aftaná narkosuna. Hon roynir at reisa seg, sleppa burtur úr hesum. Hon berjist og berjist, men einki nyttar. Hon hevur onga megi.

Hon hoyrir onkran koma upp trappurnar. Tá hon sær mammuna, lætnar tað. Hon fær einki sagt, men eyguni á mammuni siga alt.

Seinni situr læknin á songarstokkinum. Hon fær nakrar tablettir, sum hon skal taka beinanvegin, og so gevur hann mammuni tað, sum hon skal hava næstu dagarnar.

Næsta vikan er ein long ferð inn og út úr dreymum og marrum. Fepur, svøvnur, og grátur skiftast um at hertaka Ritvu. Tað er, sum um hon einki hevur at skula sagt sjálv. Antonio er kletturin, sum hon vendir aftur til eftir hvønn strævnan túr.

Nakrar vikur seinni er hon aftur so birg, at hon kann fara út at trilla. Hon kennir lýkkuna kína kjálkunum og stappar húgvuna í lumman. Hon heilsar uppá tey, sum hon møtir. Í dag gongur hon ikki bara onkustaðni, hon hevur eina avtalu á caféini. Hon skal hitta Anniku.

Hon sær beinanvegin, at har er nógv fólk inni. Men hesa ferð skal hon inn. Fríska luftin hevur gjørt henni væl, og Antonio er væl hýrdur. Annika er longu komin, og tær heilsast. Antonio heldur barnastólin vera spennandi, og Ritva sessast við hugnaliga borðið.

“Ein deiligur drongur, tit eiga.” Annika smílist.

“Ja, vit eru so glað, at vit endiliga hava fingið hann.” Hon ætlar at siga meiri, men svølgir orðini og hyggur eftir matarskránni. Skjótt eru matur og drekkja bíløgð.

“Kemur tú ikki onkran dagin at vitja okkum saman við børnunum?” Ritva hyggur varliga upp.

“Tað hevði verið hugnaligt. Tú hevur heldur ikki sæð okkara hús.” Annika steðgar bráðliga á, tá ein ung genta kemur við matinum.

Antonio er ótolin eftir at fáa síni væl steiktu chips við ketchup, og Ritva hjálpir honum. Tvíflísín smakkar henni væl saman við hugnaligu málageipanini, ið inni er. Eina góða løtu eta tær í tøgn.

“Eg verði noydd at leggja alt hatta afturum meg nú; eg vil víðari.” Ritva rættir seg upp í stólinum.

“Ja, soleiðis havi eg tað eisini.” Annika hyggur uppá hana.

“Eg eri so nógv einsamøll, eg havi brúk fyrri vinkonum. Eg sakni teg.” Hon roynir at smílast.

“Tað eigur at bera til.” Annika ljóðar avgjörd.

“Hvat við komandi leygardegi? Tú og börnini kunnu koma seinnapartin. So baki eg okkurt gott.”

“Tað ljóðar fínt.” Smílið fer um alt andlitið á Anniku og fangar eisini eyguni.

Ritva kennir seg væl. Hon turkar ketchup av Antonio. Tað er farið allastaðni, men tað ger einki. Hon kennir tað spíra innaní, og hon nýtur kensluna.

© *Turid Thomsen* 2009. All rights reserved.
Tað er strangliga banna at nýta tekstin, ella partar av honum, uttan at høvundan loyvi.